

SZABÁDSÁG

A MISKOLCI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KOZLÓNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Széchenyi-utca 34-ik szám. SZELÉNYI és TÁRSA nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

RUTKAY MENYHÉRT.

Helyettes szerkesztő:

BUDAI JÓZSEF.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2:50 kor
Egyes szám ára 14 fill.

Érvek helyett ürügyek.

— Nét ezikk. —

I.

Mikor a kormánypárti urak az önálló vámtarifa hasznát letagadni próbálva a gazdasági alárendeltségre esküsznek, mindig eszembe jut Ezópusnak a rókárról és szőlőről való meséje. Nem kell nekik az önálló vámterület, a szőlőt a császári karón elérni nem lehet. Engednének azonban nekik szabad választást, akkor perczig sem haboznának, s mint egy ember, sorakoznának az önálló gazdasági berendezkedés mellé. Most beérik azzal a szomorú szereppel, hogy az uralkodó akaratának vakon engedelmeskedjenek s helyzetük ferdeségét szépitni próbálják mindenféle ürügyek kitalálásával.

Érdekes a ferdtetés burkolatából kihámozni azokat a kieszt rémmeséket, melyekkel a közönség felületesebb részét félrevezetik. Az ellenzéki lapok pl. számtalanszor kifejtették, hogy önálló vámterület mellett a magyar pénz benmaradna a hazában, nem vándorolna iparcikkéért külföldre. Olyan színigazság ez, melynek megczáfolását, azt hitük, megkísérteni sem merik. Mult nyáron azonban, mikor a francia tőke nálunk keresett elhelyezést „Külföldi tőke Magyarországon” czimen bámulva olvastam egyik legtekintélyesebb fővárosi lapunkban egy cikket, mely naiv felfogással, az akkor szőnyegen lévő eset alapján épen az ellenkezőt bizonyította. Nevezett lap ugyanis, hivatkozással a fenforgott esetre, emigy érvel a közös vámterület mellett: „Ime a példa, hogy az önálló vámterület nem gátolhatja a honi tőkének külföldre való vándorlását. Franciaország gazdaságilag teljesen független, mégis hozzánk özönlük a pénze.” Ugy-e bár, szép érvelés? S van is alatta egy grammnyi igazság — eltakarva egy méter-mázsa hazugsággal. Mert nagy különb-

ség van ám a különböző országok tőke-kivándorlása között. Van ugyanis olyan pénz, mely kivándorolva, örökre elvész a nemzetre, s ilyen ez idő szerint a mienk. Mikor mi pénzünket idegen iparcikkéért külföldre küldjük, az végképen kisiklik a nemzet kezéből és annak az országnak válik tulajdonává, mely számunkra az iparterményt előállította. Ezért ipari hátramaradás és gazdasági szolgaság mellett egy ország sorsa lassu sorvadás. E fölött nem csodálkozhatunk, mert hiszen a sokféle, változatos és állandó szükségletet képező iparcikkék árát, az évenként egyszer s akkor is keveset jövedelmező földmivelés fedezni nem tudja.

Ám az ipari szükségletet be kell szerezni, akár van rá fedezet, akár nincs, mert hiszen ipari koplalásra egy ország magát el nem szánhatja. Ha nem telik a termények árából, majd telik az ingatlanok, a föld és telek értékéből. Kölcsönt veszünk ezekre. Nincs ugyan tőkénk, de azért nem jövünk zavarba, van a németnek, angolnak, francziának; teremtett nekik, mitől mi annyira irtó-zunk: az ipar. Igen, ez országokban az ipar olyan tökébbséget teremtett, hogy saját határainkon belül jövedelmezőleg azt elhelyezni már nem tudják. A kamat ott kicsiny, adóssággal terhelt ember ritkaság, gyárvállalataik annyira fejlettek, számosak és változatosak, hogy ott sem talál gyarapodásra alkalmat a tőke. Szerencséjére az ilyen gazdag országoknak, van Ausztrália közelében egy Petőfy nevű poéta által megénekelt Okotótáianeve önkéntes gyarmat, melyen valami ipartól és gazdasági önállóságtól irtózó mongol fajú nép lakozik. Ez a nép, mely a maga bus fejét az örökös földmivelésre s a vele együttjáró szegénységre elszánta, mindig üres zsebével állandóan kutatja a kölcsönt. S a jó francia őt megszanja, pénzintézetet alapít számára francia-magyar néven, melynek igazgató-tanácsában ott szerepel 1—2 magyar is, a mi már

magában is tiszta nyereség. A francia tehát kölcsön adja a pénzt házakra, földbirtokra s a mi otthon alig hozna neki perczenet, nálunk, az örökös pénz-zavarban szenvedő Magyarországon, jól jövedelmez. Az ingatlanok megterheléséből természetesen megint csak az osztrák gyárosnak van haszna, mert hiszen, ha pénzhez jutunk, első sorban iparcikkéket vásárolunk. Tehát, a francia pénz, ha hozzánk eljutott, nagyrészt átvándorol Ausztriába és ott megáll, mint víz a mély medenczében.

A tőkegazdag ország e szerint a maga pénzt hízalóba adja hozzánk, hogy a kamatokkal megsokszorosodva kapja egyszer majd vissza. Ez a tőke olyan okokból vándorolt ki francia földről, mint a miért a mi parasztunk siet Amerika felé, t. i. itthon soványon élt, megtehát oda, hol nagyobb szükség van rá és jobban fizetik. Ám az idegen pénz, ha hozzánk kivándorol is, azért még nem vész el Franciaországra és koránt sem lesz a mienk, a miért hozzánk jött, hisz kamatostól együtt vissza kell azt nekünk téríteni a kölcsönadóknak. E szerint igaz, hogy az önálló vámterület nem gátolja meg a tőke kiözönlését, azt azonban bölcsen elhallgatják, hogy a tőkekivándorlás természete szerint kétféle, t. i.: vissza nem terő, elvesztett tőke, melyet ipari terményekért adunk ki és visszatérő, kamatra adott tőke, melynek okvetlen vissza kell folynia, a kölcsönadó nemzet tulajdonába.

Smialovszky Valér képviselő nem régen az országos iparegyletben az önálló vámterület kárát fejtegetve, azzal hozakodott elő, hogy mihelyest az önálló vámterület folytán iparunk fellendül, s a belfogyasztást belső termelés fedezi, azonnal elesünk a behozatali vámoktól, melyre a gazdasági függetlenség első éveiben támaszkodhatunk. Csökken tehát az országos jövedelem s ezt nem lesz miből fedezni. Csodálatos, hogy egy ilyen előkelő testületben valaki ehhez hasonló naiv érvekkel előállani merészel-

ROSENBERG GYULA

szőnyegek, függönyök, takarók és pokróczok nagy áruháza
a volt Makra-féle helyiségben (Debreczeny ház)

Máhr Károly ural szemben.

Gyapju, esipke és tüll függönyök. Futó- és szalon-szőnyegek minden minőségben. Paplanok és matraczok lószőr és afrique(tongori fű).

A legolcsóbb szabott árak minden darabon feltüntetve.

elsőrangu női divat-áruháza
a színház-épületben.

Szives értésére adom a tisztelt hölgyközönségnek, hogy a téli idényre valódi angol és francia szövet- és selyem ujdonságaim teljes beérkezett. Mintákkal vidéke készséggel szolgálók és minden rendelést bérmentesen küldök.

Szigoruan szabott árak! Készfűzetésnél 5 százalék engedménnyel.

jen. Hisz az a sok gyár, melynek az önálló vámterület esetére okvetlen létésülnie kell, az alkalmazottjaival egyetemben maga lesz az állandó adó alap. A behozatali vámokból befolyó milliók sohasem örvendetes jelenségek egy országra, mert annak *ipari hátramaradottságáról tesznek tanubizonyságot.*

Gyenge nyereség, mikor pl. egy lipcei zongoráért 1000 frtot a vámhatáron kiadunk és 100 forint behozatali vámot kapunk belőle, hisz ez 1000 frt nemzeti tőke veszteséget jelent. Nemzeti iparral és munkával hozzákötni a nemzeti tőkét a haza földjéhez: ez minden okos közigazdasági politika legelső feladata; *mert hisz az a nemzet leggazdagabb, legboldogabb, melynek legkevesebb a beviteli vámjövödelme.* Anglia, miként tudjuk, szabad kereskedelmi politikát folytat, a beviteli vámot nem ismeri s a csekély pénzügyi vámot leszámítva, ott az árubeözlést semmi sem gátolja s lám virágozik vámjövödelme nélkül is. Igen, mert saját piacán a fejlett angol ipart senki meg nem veri, minthogy minden árut 10—12 százalékkal termel olcsóbban, mint más ország. Ellenben, vele szemben a többi államok védvámokkal védekeznek s még ennek dacára is boldogul az angol gyáros a külföldi versenyben. Tőke bősége az angol piacnak határtalan. Ezt a tőkét minden vámbevétel mellőzésével előállították a belföldi gyáros és munkásai, meg azok a kereskedők, kik az áruknak külföldön piacot teremtettek.

Ez a gazdasági ideális állapot nem a mienk, kik életünket még az önálló vámterület birtokában is a vámjövödelemből akarjuk tengetni. Sem az egyes ember, sem pedig országok jövödelme nem növekedhetik, csak fogyhat a kiadással, már pedig, hogy a behozatali

vámjövödelem egy országra veszteséggel jár, azt csak a vak nem látja. Isten őrizzen bennünket az ilyen nemzeti bevételről, hisz a behozatali vámot mindig az ország népe fizeti és izzadja ki. Az észszerű gazdasági állapotot akkor közelítjük meg, ha a belföldi és külföldi piac számára készített gyártmányok egyrészt megkötik a hazai pénzt az ország határain belül, másrészt gyártmánykivitellel idegen tőkét hoznak a külföldről hazánkba. Ezek az egészséges közigazdasági állapotok, ezeket igyekezzünk megteremteni.

A miskolci ev. ref. felsőbb leányiskola jövöje.

— Három czikk. —

II.

De szép, de lélekemelő jelenet, mikor a szív magától megdobog, megnyilatkozik s jótettek által mutatja, bizonyítja az ember magasabb hivatását, mint a tavaszkor a nap melegén, fényén kibontja virágait, melyekből jóízű, tápláló gyümölcs lesz.

Ilyen szép, lélekemelő jelenetnek voltam tanuja a múlt iskolai év elején s a pünköszt ünnepe előtt egy héttel, a növendékek konfirmációja alkalmával.

A lelkes pásztor és tanügybarát, nagytiszteletű Hutka József bányász lelkész ur 65 koronát küldött hozzám a leánynevelő intézet részére. Levelében azt mondja, hogy ez az összeg az általa megkezdett gyűjtésnek némi eredménye. Bessenyei István miglési főgondnok ur 50, Kolonay Tamásné urnó 5 s ő maga 10 koronát adott. A legnagyobb örömmel helyeztem el a nemes lelkű adományt a miskolci Takarékegyületben kamatozás végett s a könyvecskéket in-

tézetünk pénztárában, megköszönvén azt külön-külön a jószívű adományozóknak.

Vajjon nem fakadna-e több ily forrás az Egyházkerületnek nyolcz megyére kiterjedő területén? Elgondolkoztam. Igaz, igaz, hogy sok elszámolhatatlan a mi szükségünk, de 10—12 esztendői időközzel nem lehetne-e igazi erős akarattal, igazi lelkesedéssel, egy kis áldozatkészséggel minden egyház kebelében 10, 20, 50, vagy talán 100 koronát is gyűjteni az egyháztagok, az egyház, a lelkész anyagi viszonya szerint? Itt is, ott is lakik egy-egy tehetősebb egyháztag, uri ember, urnó. Lehetetlennek tartom, hogy ha a lelkész megmagyarázza a református leánynevelésnek nagyfontosságú kérdését, a missiót, melyet a miskolci felsőbb leányiskola teljesít, a jótéteményeket, melyeket évről-évre nyújt szegénysorsu leányainknak, — ne nyilnák meg jótékonyagra itt is, ott is egy-egy szív. Lehetetlen. Vagy ha csakugyan megtörténnék, hogy zárt szivekre találna az a lelkész, akkor őszintén kimondom, hogy a protestáns nőnevelés kérdése közönyös előtők s nem ismerik a mi viszonyainkat; kimondom, hogy nem ismerik a missiót, a melyet a leánynevelő intézetek teljesítenek: azokat a jótéteményeket, melyeket csak olyan iskola is nyújt, mint a mienk.

A protestáns nőnevelés *kérdéséről*, az általa teljesített *missióról* egész könyveket, hasábokat írhatnánk. Ne ismételjük ezeket. A kinek füle van a hallásra, eleget hallhatja. Beszéljünk a harmadik nagy érdekről: a *jótéteményről*, melyet nyújthat p. o. a miskolci kerületi leányiskola a szegénysorsu lelkészek, hitsorsosok gyermekeinek.

Ne menjünk vissza 55, 30, vagy 25, 20 évre. Csak 10 évre tekintünk vissza.

TÁRCZA.

Ábrándozás.

*Elpihent a szajló város,
Minden utca néptelen.
Ablakodnál halkal járok,
Kisérőkül szép ábrándok
Csatangolnak én velem.*

*Ablakod már elsötétült,
Csendes álom szálla rád...
A jó Isten megkíméljen,
Küldje el a sötét éjen
Hozzad őrző angyalát!*

*Csendes álom, édes álom
Ringasson el kebelén!
Szép leányka büvös álma,
Én Istenem ugyan nála
Lchet-é szebb költemény!*

Nagy Ferencz.

Frázisok.

— A „Szabadság” eredeti tárczája. —
Írta: *Vajdai Szabó István.*

Van egy kökényszemű, aranyos, de rendkívüli cinikus barátom, kinek gyönyörűsége telik abban, ha az ő kedves, mégis kegyetlen gunyjával végig ostoroz minden ujságíró, a — *frázisokért.*

A vezércikkektől az apró hirdetésekig rendszerint megkritizálja a lapot, s hangosan felkaczag, ha a novella hőst Zoraidának hívják, ha a haja bogárfekete, a dereka darázs... Ha a keble márvány, ha a puha selymes fészkek csendjét kinos zokogás veri fel, s ha széles mellü idegen ur hideg előkelőséggel veri le a cigarettá hamuját, s a történet elmondásához kezd...

— *Frázisok!* — mondja a kökény szemű baba, s a szemembe kaczag, hogy én sem vagyok külömb a többinél és én is frázisokban szoktam utazni.

És hiába minden titkolódzás, a kaczagó, édes leány pontról pontra beigazol mindent, a mit állit és egyéb expediens nincs számomra, mint esküvel fogadni, hogy soha többé nem irok — *frázist!*...

És azt hiszik Önök, hogy ez lehetséges? Tagadom!

Frázis nélkül nincs novella, nincsen vezércikk, de még egy parányi ujdonságocská sem.

Hanem ha így nyilatkozom az aranyos baba előtt, azt érem el, hogy a fentebbi hangzatos kijelentésemet is frázisnak, még pedig igen kopott frázisnak titulálja.

Pedig hát én bebizonyítom, a mit állitok.

Kezdjük a novellán.

A novellák színhelye a „Kaczagó szabad”, a „selyem puha fészkek hivogató melegséggel”, néha-néha „illatos budoár”, vagy tragikus színezetűeknél „misztikus homályba vont édes háló terem, leomló krepp függönyökkel”...

Kárpátoktól az Adriáig a hány modern tárcza jelenik meg a vonal alatt, az okvetlenül az asszonyt, az édes, forró, csalfa asszonyt inutítja be, a legkényesebb variációkban, bál toaettekben és könnyű ponyolában, sőt néha még e nélkül is...

Óh! ti édes, ingerlő, izzó asszonyok! Mennyi rafineriával, mennyi kellemetlenséggel halmoznak el titeket hivatottak és hivatlanok, avatottak és avatatlanok, ifjak és vének...!

A papiros szinte szikrázik a bájaitokra szórt jelzők fényétől és szinompájától, s a felsőbb leányiskolák szende növendékei szemérmes pirulással botránkoznak meg egy-egy modern asszony perfid kalandjain...

És a frázis, mint a hullám hömpölyög a sorok között, s nem is tárcza az, hol a vállak havára, az ajkak vérvörös gyöngyeire huszonöt-harmincz csókot nem utalványoz ki, a nem épen rosz izlésű világfi.

Minden esztendőben 15—20 tandijmentes tanítvány van. Átlag vévé 1892-től, mikor a mai internátus megnyílt, 200 a tandijmentes leánygyermek száma. Egy növendék évi tandija 48 korona. Két-száz növendéké 10 évre 8600 korona. évenként tehát 960 koronát ad az intézet a szegény leánykáknak csak tandijban.

Az internátusban évenként 15 növendék részesül 100, — 5 növendék 250 korona segélyben. Vagyis az internátus évenként 1500, meg 1250 korona összesen 2750 korona ellátási segélyt ad. Tíz évet számítva, az ellátás czimen nyújtott segély tehát eddig 27500 korona. És ennyi segély mellett az intézet fenntartja magát, az egyházkerületnek pontosan fizeti a kölcsönért a kamatot, törleszti a tőkét.

Hol van széles Magyarországon olyan leánynevelő intézet, a mely *alap nélkül ennyi segélyt adjon* s így tartsa fel magát? A debreczeni internátus igazgató-sága így szól az 1900—1901-ik értesítőjében: „Sajnálattal tudatjuk a t. cz. szülőkkel, hogy az egyház semmi alappal nem rendelkezik ez időszerint arra nézve, hogy az internátusba kedvezményes helylyel vehetne föl egyetlen növendéket is.“

Azt hiszem, nem kell hozzá magyarázat, hogy a miskolci kerületi felsőbb leánynevelő intézei hivatását, az általa teljesített kötelességet, missiót megértjük.

De valahogy félre ne értessem. Senki sem örül úgy, hogy ez így van, így lehet, mint én. De most már, ha ezt a jótétéményt nem magának az intézetnek a mindennapi bevételéből, hanem egyesek, áldozatkész jótévedők, egyes egyházmegyék alapítványainak a kamataiból fizethetnénk, adhatnánk, nem kell hozzá

És mennyi bűn, mennyi gyalázat talál édes otthon a tárczának nevezett vonalalatti merényletekben? . . .

Mennyi bűnös asszony!?

És mily közönséges fuffanggal járnak tul a férjük eszén, hogy egy-egy édes órát tölthessenek a megyei aljegyzők, ifju földes urak, tartalékos hadnagyok garzon termeiben?

A *vezérczikk* egekbe szárnyaló hangon döngi le a korrupciót, s ha úgy kívánja a magasabb érdek, véres szájjal zugja le a hatalom birtokosait, s az örök igazságu elvek és érvek agyonczáfolására tör . . .

Feketének nyilvánítja a hófehér lapot, porba cibál le minden törekvést, sárral hajigál meg minden homlokot!

A bölcs és tudós álarczát öltve fel, a legridegebb készültséggel ostoroz füt-fát; osztogatja, szórja a tanácsokat, pedig a bölcs, a tudós, kong az ürességtől, akár csak, a — *nagydob*.

És ha leszálunk a vezérczikk komoly piedesztáljáról, a legparányibb *ujdonságoeskáig*, itt is azt találjuk, hogy a menyasszony „bájos és művelt“, a vőlegény pedig rendszeren az — „arany ifjuság kedveltebb tagja“.

Minden ügyvéd fiatal és ambitiózus. Min-

nagy matematikai, vagy logikai talentum, hogy kiszámíthassuk, hogy mennyi alapot gyűjthetnénk. Vagy, ha az egyházkerület abban a helyzetben lehetne, hogy egyetlen kulturális intézetének, melyet egyházkerületinek nevezünk, nem kölcsönt adna kamatra, hanem évenkénti segélyt, mint ezt más egyházkerületek teszik, most a kölcsön után annak évi törlesztésével fizetett 2200—2000 korona ismét nem lehetne-e méltó alapgyűjtés?

A kálvinista szegénységnek fő-fő oka abban rejlik, hogy nem törekedett alapgyűjtésre. Mi lenne ma domesztika, ha azt mindjárt az első években tőkésítették volna?!

Tóth Pál.

Bizony Ákos beszéde. Bizony Ákos, városunk északi kerületének országgyűlési képviselője a költségvetés tárgyalásánál ismét nagyszabású beszédet mondott. Elmondotta, hogy a hatvanhét óta sorra következő kormányok mind az 1867. XII. törvénycikkhez ragaszkodnak. Ő és pártja programja alapján már csak ezért is bizalmatlansággal viseltetik a kormány iránt. De ellentétes állapotban vannak a szabadelvűség fölfogása s a kormányzat által használt eszközök tekintetében is. Tévesnek tartja Serényi okoskodását, mert az ipar fejlesztése vámterületi közönség mellett még prémiumokkal is csak ideig óráig lehetséges. Az ipar fejlesztése csak úgy lehet eredményes, ha piacokat teremtünk. Ennek az alapja pedig a gazdasági függetlenség. Neményi előadóval is polemizál, majd a szabadelvűpárt eddigi szónokaival foglalkozik. Ajánlja a szabadelvűpártnak, cseréljen az ellenzékkel helyet és mutassa meg, milyennek kell a jó ellenzéknek lennie. Rámutat az adóczenzusban rejlő anomáliára és azt mondja, a mely állam szabálytalanságot tűr a választási törvényben, az minden, csak nem szabadelvű. A függetlenségi pártnak elég magasztos ideái vannak, melyeket csak követni kellene. Szébb ideát, mint önálló magyar állam, önálló vámterület, önálló hadsereg keresve sem lehet

den orvos képzett. Minden politikus lángész és nagy jövő küszöbén álló . . .

A kereskedő szolid és előzékeny; a hivatalnok ügybuzgó és tevékeny tagja a közigazgatásnak; minden katona tiszt snájdig és vakmerő.

Óh mennyi frázis, de mennyi! . . .

A halott feltétlenül „istenben boldogult“, s a szerkesztőség áldást és békét kíván poraira, és a gyászoló család a „Nyit térben“ — fekete keretben — köszöni meg „minden jó barátoknak és ismerősnek“ a vigasztaló, résztvevő sorokat és telegrammokat . . .

Megadom magamat aranyos kis haba.

Igaz van Önnek!

Azért vagyunk, hogy frázisokat mondjunk, s azért színlelünk, fondorkodunk, hogy a szivünkbe oltott égő vágyakat lázongó szenvedélyeket — eltitkoljuk, elnémítsék, vagy elhazudjuk! . . .

És így zug felettünk az élet vihar.

Ontjuk nyakra-főre a — *frázist*.

Egyik perczen sirunk, másikban kacagunk, de őszinték és igazak nem vagyunk és nem is leszünk — *soha* . . .

Mert hát az élet a legnagyobb frázis! . . .

találni. Veszelooszky panaszkodik, hogy a nemzetiségek el vannak nyomva s a tótok azért vándorolnak ki Amerikába, mert idehaza megvetik őket. Ez nem igazságos. Hogyan lehet itt elnyomásról beszélni. Nyelvüket használhatják. Amerikában nem részesülnek politikai jogokban a tótok és ott mégis megtanulnak angolul. Mit bizonyít ez? Azt, hogy Amerikában nem él meg, ha nem tanul meg angolul, de nálunk megél, ha nem beszéli nyelvünket. A nemzetiségek igyekezzenek a haza bü fia lenni és ne gravitáljanak mindig kifelé. Hosszan beszélt ezután az Ausztriához való viszonyunkról; elmondotta, hogy Ausztria évszázados politikája Magyarország lenyugözése. A költségvetést nem fogadja el.

A kétféle igazság.

(Folytatás.)

Nem tudom, csak gyanítom, hogy ki az a három csillagos ur, a ki *magáról hivalkodás nélkül mondhatja, hogy neki nem kis része van abban, hogy az igazi munka a felolvasó gyűlésekkel hosszas készülődés után végre megkezdődött*; de minthogy megnevezett barátaim közül az egyik sem lehet, kénytelen vagyok abban a meggyözödésembe maradni, hogy „*az igazsághoz híven*“ jelszavához ennél az állításánál is hűtlen lett. Rám az ő általa említett cikkek hatással nem lehettek, mert azokat nem olvastam, azokról egy szót sem hallottam. Említett barátaimra sem lehettek azok befolyással, mert egyik sem hallgatta volna el, hogy mi birta őket arra, hogy a munka terére lépjenek. Szóval itt ismét *kétféle igazság* lappanghat; az egyik az enyém, a másik a három csillagos uré.

Ha valaki az ellen tenne kifogást, hogy eljárásom nem volt alapszabályszerű; annak igazságot adok. Mentségemül nem is hozhatok fel egyebet, csak azt, hogy ezen a bajon is igyekeztem segíteni. Tudván ugyanis azt, hogy a bizottság akkor sem volna határozatképes, ha a bizottsági ülésen minden tagja jelen volna, az október 21-ki választmányi ülést megkértem, hogy a bizottságba a halálozás, lemondás, más állásokra való alkalmazás folytán megüresedett négy hely közül legalább kettőt azonnal töltsön be. Ilyen módon a november 26-án tartott bizottsági ülésen már a megválasztott tagok mind megjelentek, szabályszerűen határoztak. Az első felolvasásért tehát el kell fogadnom a kárhóztatást; a későbbiekért azonban, gondolom, a bizottság többi tagjai is megosztják velem a felelősséget.

Leirtam tehát, még pedig én valóban *az igazsághoz híven*, hogy miféle okok hátráltatták a multban a felolvasások elkezdését, és miféle körülmények voltak befolyással arra, hogy a Három csillagos ur kifejezéséhez ragaszkodva „*a munka megkezdődött*.“

Lehet, hogy ő még ezután is dicsekedni fog erejének, munkájának és szavának hatásával; de a közönség nagyobb többsége osztani fogja azt a véleményemet, hogy a Három csillagos uréhoz hasonló joggal és szerénységgel én is elmondhatnám minden hivalkodás nélkül, hogy nem kevés részem volt Amerika felfedezésében, sőt talán a világ megteremtésében is.

Az igazságnak ilyen kétféle mértékkel mérése oka annak, hogy nálunk a közügyek terén bizonyos közönyösség, sőt fásultság uralkodik, — hogy sokan borzalommal gondolnak arra, hogy nemes czélokért valami

tegyenek; mert elismerés helyett megróváásra, méltánylás helyett sárral és piszokkal beszennyezése lehet kilátásuk. — Szomorú helyzet, de így van! — Nálunk még némelyek szerint az nyeri el a dicsőség pálmáját, aki a nemes czélok elérése elé akadályt bír gördíteni, a közönség érdekében fáradozókat valótlan állításokkal tudja bosszantani. — Ne vegyék magukra azok, a kiket nem illet, de tény, hogy annak a Tomkának, a ki magát kirabolta, mentségére egyik helybeli lapban hasábokra terjedő közleményt olvastam; míg biztos forrásból értesültem arról, hogy szintén egy helybeli lap nem közölte egy hozzá küldött cikknek azt a részét, mely felolvasásunkat méltányolta; pedig a cikkírója nem hallomás után írta cikkét, hanem mint szem- és fültanu. Így mérik nálunk az igazságot!

A szerkesztőnek joga van valamit közölni, vagy nem közölni; de mikor én szerkesztő voltam, kötelességemnek tartottam közzé tenni azt, a mi nemes czélok előmozdítását czélozta, és nem tettem közzé az olyan cikket, mely valótlan dolgokról szólt. — Én így fogom fel a vidéki sajtó hivatását ma is. — Azt hiszem, hogy a helybeli sajtó érdekében többet tesz az, a ki a kinövéseket nyesegeti, mint az, a ki annak hitelét valótlan állításokkal rongja, a közügyek terén működőket sértett hiúságból üldözi, bosszantja, sőt sokszor a tevékenységtől elriasztja.

A mi helybeli sajtónk a világ folyásának, hazánk kormányzásának aligha adhat irányt; de városunk haladására vagy elmaradására bizonyára befolyással lehet. — Kicsinyes érdek, sértett hiúság sohase vezesse tehát azokat, kik nálunk a sajtót kezökbe tartják; akkor fogják hivatásukat teljesíteni, a közérdeket igazán szolgálni. — Tudom én azt, hogy azok közt, kik ma nálunk nemcsak mint szerkesztők, hanem mint munkatársak is szolgálják a helyi sajtó ügyét, sokan vannak velem egy nézeten; de én azt szeretném, annak örülnék, ha városunk minden lapja arról tenne tanubizonyosságot, hogy hivatása magaslatán áll, előre viszi a szépet és nemest, irtja a bűnt, lesújtja a nemtelent; magánérdeket nem szolgál, de a közérdeket igyekszik helyesen felfogni és szívvvel, lélekkel szolgálni és csak egyféle igazságot ismer.

A ki valamely betegséget gyógyítani akar, ismernie kell azt. A baj helyes ismerése nélkül a gyógyítás nem lehet sikeres, sőt veszélyt okozhat. A „Borsod-miskolczi Hírlap“ Háromcsillagos cikkézője nem vesz magának fáradságot arra, hogy azt, a mit ő bajnak lát, megismerje, és szórakozottságában a beteg helyett az egészségesnek akarja beadni orvosságát. Labdacσαι inkább izetlenek, mint keserűek; az én eléggé edzett idegeimre kártékony befolyásnak alig lehetnek. Azért csak folytassa elkezdett eljárását, ha neki abban nagy gyönyörűsége telik. Segíteni úgy fogok magamon, hogy a nekem szánt gyógyszer az ablakon dobom ki.

Azzal azonban még részint a közönségnek, részint felolvasó társaimnak tartozom, hogy „Értsük meg egymást“ című cikkének értékét és hitelességét a szerint az igazság szerint mérlegeljem, mely a hozzám hasonlóak által elfogadtatott, és felfogásunk helyességéről meggyőzzem azokat, kik mindazt igaznak tartják, a mit nyomtatásban

látunk. Idézem tehát még a cikkíró néhány állítását: mert mindenre a „Szabadság“ olvasói iránt tartozó figyelemből nem terjesz: kedhetem ki.

Azt írja ugyanis egy helyen a cikkírója az „igazsághoz hűen“ jelszó alatt:

„Az első felolvasó gyűlésről alig vett tudomást a közönség. Az intézőség előkészületei járatlanságról tanuskodnak. Rosszul választotta a felolvasó gyűlés helyét, idejét.“ Így folytatja tovább, míg egyetlen olyan vád juthat eszébe, a melyet fejemhez vághat. Azt hiszi, hogy ezt mind az ügy érdekében teszi. Vegyük sorra az említett vádakat. Azt mondja ön, hogy az első felolvasó gyűlésről alig vett tudomást a közönség. Erre ez a feleletem: Minden tagnak küldtettem meghívót. Az általam ismert helybeli lapokat megkértem, hogy meghívómat közölni legyenek szivesek. Megnéztem mindeniket, megtaláltam a meghívót mindenikben. Mit kellett volna még tennem? Igazán lekötelezne az, a ki erre nekem a jőzán ész szabályai szerint megállható feleletet adna. Házról-házra csak nem járhattam; Barnum-féle hirdetési táblákra kevés volna az egész összeg, mely szakosztályunk rendelkezésére áll. Ez alól a vád alól, ha védelmemet meghallgatná, még az önök elfogult ítélőszéke is felmentene.

A második vád így szól: „Az intézőség előkészületei járatlanságról tanuskodtak.“ Megvallom, ezt nem értem. Miféle előkészületekről lehet itt szó? Volt terem, volt szék, volt asztal, fűtés, világítás és felolvasó. Közönség is volt. Meleg és hideg ételekről és italokról, szivarról, pezsgőről nem godoskodtunk; de azok, a kiket meghívtunk, ilyenfélére nem is számítottak. Azoknak, a kik tőlünk ilyen nagyobb előkészületet várnának, szándékosan nem küldtünk meghívót. Így azok, a kik ott voltak, ha a látszat nem csal, meg is voltak elégedve. Nem is panaszkodtak az előkészületek ellen csak azok, a kik ott nem voltak.

Uram! Három csillagos uram! Ne tessék az intézőséget olyan váddal illetni, melyből nem lehet megérteni, hogy magyarul mit jelent. Tudom, hogy a rejtvények megfejtése élesíti az elmét; de ez a foglalkozás nem öreg embernek való.

A harmadik vád így hangzik: „Rosszul választotta a felolvasó gyűlés helyét, idejét, nem közölte a tárgyakat, szóval nem költötte fel az érdeklődést.“ Ez a vád még az első felolvasáson kérődzik. Már pedig a harmadikon is tul vagyunk. Annak az első felolvasásnak a helye a főgimnázium rajzterme volt. Szép, világos és tágas terem. Festését, mely a tervező ízlését és a kivívó ügyességét dicséri, 1901-ben végezték be. Maga ez a festés érdemes arra, hogy városunk művelt közönsége megnézzze. Az én gondolatom az volt, hogy felolvasásainkat felváltva más-más helyen tartjuk; sorba akartam venni minden olyan iskolát, melyben olyan terem van, mely 100—150 embert befogadhat. Lehet, hogy régi fészkem szeretete vitt rá, hogy először abban az iskolában olvassunk fel, melyben, bár még a régi helyén, élveztük a tudomány tápláló tejét mind a hárman, kik az első alkalommal felolvastunk. Nem hittem, hogy ezt valaha valaki nekünk bűnül fogja tulajdonítani. Ime, ezt is megértem. Kegyelem, uraim! bíró uraim! Itt

már nem igazságot, hanem kegyelmet kérek; mert én nem tehetek arról, hogy azokat a falakat szeretem, hogy azokhoz engem még most is vonz valami elnémíthatatlan szent érzélem. Hiszen ez nemcsak az én bűnöm. Ha ezért engem pelengérez állítanak, tegyék azt városunk ezer meg ezer fővel; mert nagy azoknak a száma, kik kegyelettel tekintenek arra az iskolára új állapotban is, melyben ifju koruk örömeit élvezték, egy hosszú életre utaválót nyertek.

Azt azonban rosszul tette a vádló, hogy nem mondja meg, hogy hol kellett volna tartanunk első felolvasásunkat.

Külön vádnak is beillik az, hogy rosszul választottuk felolvasásunk idejét is. Ebben nekem semmi részem sincsen. Hallottuk, hogy némelyek rajonganak a *matinéért*. Azok kedvéért tettünk próbát. Nem is siker nélkül; mert a rossz idő dacára úgy megtelt a terem, hogy a bizottság jónak látta, hogy a felolvasások részére nagyobb teremről gondoskodjék. Minthogy pedig a bizottságban már egy hang sem emelkedett a délelőtti felolvasások mellett, azok idejét vasárnap délután 4 órára tűztük ki. Télben 4 órakor már sötétedni szokott. E miatt el kellett állnunk attól a régi tervünktől, hogy iskolai termekben keressünk helyet. Így mentünk a város házához, melyben világitást is kapunk, még pedig, ami nálunk figyelembe veendő, fizetés nélkül. Ennél a vádnál is helyesen járt volna ön el, ha megmondta volna, hogy a napnak, vagy az éjszakának melyik óráját tartaná alkalmasnak. Így értem én tudniillik azt, hogy az időt rosszul választottuk; mert, ha azt érti alatta, hogy esős vagy szeles időt ne válasszunk, akkor óhajtatának nem tehetünk eleget, mert 3—4 héttel előbb, mikor a felolvasás idejét ki szoktuk tűzni, mi gyarló halandók, még nem tudjuk, hogy esős idő lesz-e akkor vagy tiszta napfény ragyog.

Uj vád: *Nem közlöttem a tárgyakat*. Ezért már ugyan megszenvedtem; de ön újra felelősségre von. Údvarias akarok lenni, bár a vádló nevét nem ismerem és ezt a bűnemet sem tartom hivatalból üldözendőnek. Már én igen sokszor láttam olyan hirdetéseket, melyekben csak az volt jelezve, hogy felolvasás lesz. Első gondolatom az volt, hogy a felolvasók nevét sem közlöm. Ettől a szándékomtól azonban elálltam. Az, a ki a meghívó alatt az én nevemet olvassa, tudja, hogy az a felolvasás, melyhez én a nevemet a meghívóra kirom, művelt és tisztességes emberek számára szánt felolvasás lesz. Oda elhozhatja bárki feleségét, felnőtt gyermekét. Ott a felolvasó olyat nem fog mondani, a mi a jó ízléssel ellenkezik, a mi miatt a szülőnek gyermeke előtt vagy a férjnek felesége előtt pirulnia kellene. Igaz, hogy e miatt azok, a kik az ugynevezett szellemes felolvasásokban találják gyönyörűségüket, felolvasásainkat unalmasnak találhatják; de mi még arra is gondot fordítottunk, hogy a tudomány szárazságát legalább egyes megjegyzésekkel tarkítsuk. A tapasztalás azt is bizonyította, hogy az a közönség, mely a mi felolvasásainkat látogatja, nem a felolvasó személye és tárgya kedvéért jön; hanem azért, mert a tudomány iránt érdeklődik, lelke művelésére egy-két órát szivesen áldoz. Azért öleljük fel a tudomány több ágát, azért karoljuk fel a

szépirodalom termékeit, hogy felolvasásaink változatosak legyenek, a hasznost a széppel vegyítsük.

Ismét egy vád: Az intézőség „nem költötte fel az érdeklődést.” — Ha ez igaz volna, akkor nem tartottunk volna már három felolvasást. — Igaz, hogy az érdeklődés felkeltésére falragaszokat nem használtunk; de én abban a nézetben vagyok, hogy Miskolcra azok, a kik felolvasásokra szoktak járni, ritkán olvasnak falragaszokat; azok pedig, a kik értesüléseiket falragaszok útján szerzik, nem igen szoktak a felolvasásokon részt venni.

(Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

— **Orgona-felavatás.** A miskolci ev. ref. egyház Kossuth utcai templomában épített új orgonának felavatása — mint már említettük — holnap azaz február 9-én délelőtt 9 órakor lesz. Az ünnepély sorrendje a következő: 1. *Gyülekezeti ének*: „Szent Isten noha néked” és „Im bejöttünk” — Orgonakíséret nélkül. 2. *Felavató Ima.* Elmondja: Kun Bertalan püspök. 3. *Orgonajáték.* Bach Sebestyéntől. *Játsza: Lányi Ernő* zeneiskola igazgató. *Karének*: előadja a zeneiskolai vegyes ének. *Gyülekezeti ének*: XXXIII. Zsoltár 1. versszaka. Orgonán kíséri *Ruttkay* Menyhért egyházi orgonista. 4. *Ünnepi beszéd.* Tartja: Nagy Ignác lelkes. 5. *Szólo ének.* Énekli: Szabó Piroska k. a. *Karének.* Előadja: a zeneiskolai ének. *Gyülekezeti ének*: 77. Dicséret. Orgonakíséret mellett.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Borsodvármegye törvény hatóságának közigazgatási bizottsága báró *Vay* Elemér főispán elnöklése alatt folyó hó 14-én délelőtt 9 órakor a vármegyeház nagytermében rendes havi ülést tart.

— **Ipartestületi ülés.** Az ipartestület előjárósága szerdán délután *Karla* Bertalan elnöklése alatt ülést tartott, melyen több érdekes ügyet intéztek el. A kereskedelmi miniszter egy átírt ügyében élénk vita volt. A leírásban panaszodik a miniszter, hogy a magyar iparosok nem akarnak részt venni a katonaság részére történő szállításokban. Az ipartestület tagjai erre vonatkozólag tényekre hivatkoztak, hogy az átvételre jogosult bizottság eddig sokszor alap nélkül is visszautasított kész cikkeket, a mely visszautasításból aztán a vállalkozó iparosnak nagy anyagi kárja volt. Ez tartotta őket vissza attól, hogy a közös hadsereg szükségletének elkészítésére nagyobb számban vállalkoznak. Az ülésen elhatározták, hogy ezen visszaélések megszüntetésére véget fel fognak írni a miniszterhez. Több kisebb ügy elintézése után *Vövény* Mihály szücsmester indítványát vitatták meg, a mely indítvány az elaggott iparosok segélyezéséről szól. — Itt említjük meg, hogy az ipartestület évi rendes közgyűléset folyó hó 20-án tartja a városháza nagytermében.

— **Megyei közgyűlés.** Borsodvármegye közönsége hétfőn e hó 10-én délelőtt 9 órakor évnegyedes rendes bizottsági közgyűlést tart, melynek tárgysorozatába sok fontos és Miskolcz városát érdeklő ügyet vettek fel. Így a többek között ebben a közgyűlésben tárgyalja a törvényhatóság Miskolcz város képviselőtestületének *Soltész* Nagy Kálmán lemondásával kapcsolatban hozott határozatai ellen beadott felebbezéseket. A vármegyének ebben az ügyben hozandó határozatát nagy érdeklődéssel várja a közönség.

— **Borértékesítő szövetkezet.** Városunk közigazgatási viszonyait illetőleg rendkívül fontos esemény történt a múlt vasárnap. Miskolcz város szőlőtulajdonosai és termelői

ugyanis megalakították a szőlő és borértékesítő szövetkezetet. Az alakuló közgyűlés következőképpen folyt le:

Városunk szőlőbirtokosai vasárnap délután 5 órakor a városháza nagytermében gyűltek össze. Jelen voltak a többek között: *Radvány* István, *Zelenka* Pál, *Mikuleczky* István, *Pfliegler* Ferencz, *Rácz* Jenő, *Szaffka* Pál, dr. *Glósz* Károly, *Gálffy* Ignác, *Fischer* Lajos, *Gröber* Károly, *Greutter* József, *Horváth* Béla, *Váncza* Mihály, *Doma* István, *Prázay* János, *Szathmáry* József, *Zsolczay* Ferencz, *Szabó* Sámuel stb., megjelent *Klaisz* Gyula szőlészeti felügyelő is.

Az előző értekezlet nevében *Radvány* István fogadta és üdvözölte a megjelenteket, élénk színekkel ecsetelte Miskolcz város bortermelési viszonyainak múltját és jelenét. — Ezek eredményét abban foglalja össze, miszerint szükséges a szőlőbirtokok oly tömörülése, mely a helyzetet segítsen és a miskolci borok jó hírét visszacsereve, azok értékesítését megkönnyítse, borunknak régi piacait visszahódítsa. Ezen czélu egyesület alakítása ügyében jött össze a mai gyűlés.

Elnöklő kijelentéseit nagy tetszéssel fogadták és egyhangulag elhatározták, hogy a jelzett czélu egyesületet megalkotják.

Zsifkovics Antal köszönetét fejezi ki az elnöknek eddigi buzgó munkálkodásáért. Ecseteli a borértékesítés jelen nehéz helyzetét, a sérelmeket, minő az olasz borok alacsony vámvétele, a magas fogyasztási adó.

Porcs János ismertette azon czélokat, melyek elérésén az alakítandó egyesület működni fog.

Fischer Lajos bemutatta ezután az alapszabályok tervezetét.

Mielőtt azonban formászerű alakuló közgyűlésre szervezkedtek volna, az aláírási ivatek körözték. Ezeket eddigelé 70 szőlőbirtokos írta alá.

Aztán hozzáfogtak az alapszabályok megállapításához. Ezekhez hozzászóltak: *Szaffka* Pál, *Szathmáry* József, dr. *Zelenka* Lajos, *Porcs* János, *Fischer* Lajos, *Rácz* Jenő. A közgyűlés letárgyalta az alapszabályokat és megalkotta a tisztikart. Elnök: *Szaffka* Pál, alelnök *Mikuleczky* István, titkár *Zsifkovics* Antal, pénztárnok *Rácz* Jenő. Választmányi tagok: *Fischer* Lajos, *Gálffy* Ignác, *Horváth* Béla, *Karla* Bertalan, *Petró* József, *Pfliegler* Ferencz, *Popper* Károly, *Prázay* János, dr. *Szabó* Gyula, *Szép* Lajos, dr. *Zelenka* Lajos és hivatalból a kir. ker. szőlészeti és bor. felügyelő.

A közgyűlés köszönetét nyilvánította *Radvány* István és *Fischer* Lajosnak az egylet megalakítása érdekében kifejtett hasznos tevékenységükért. Végül pedig *Zelenka* Pál püspök szerencsét és áldást kívánt az egylet működésére.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

— **Uj ügyvéd.** Dr. *Sugár* (Weisz) Imre miskolci ügyvédjelölt, az ügyvédi vizsgát e napokban sikerrel letéve, Kassán nyitotta meg ügyvédi irodáját.

— **Orvos-gyógyszerés ülés.** A borsodmegyei orvos-gyógyszerész egyesület, folyó hó 10-én, hétfőn délután 5 órakor a szokott helyiségben rendes havi ülést tart.

— **A hatos haldoklása.** Nem a hatos számról, hanem a korona, fillér pénzt megelőző ezüst pénzről, a hatos-ról van szó. Régóta haldoklik, sőt már el is temethették volna, de a pénzügyminiszter váltig hozszabítja a haldoklását. A hivatalos lap e napokban közzölt egy rendeletet, a melyben a miniszter közhírré teszi, hogy a hatost és társait, a husz krajczáros, meg az öt krajczáros ezüst pénzt feleértékükben továbbra is be lehet váltani, mindaddig, míg újabb rendelet végre el nem parentálja az osztrák értékű ezüst pénz utolsó hírmondóit.

— **Államsegély** A kereskedelmi miniszter a múlt 1901 év folyamára a helybeli női ipartanműheinek 1000 korona államsegélyt utalványozott.

— **Baleset munka közben.** *Horváth* Lajos esztergályos inas tegnapelőtt munkaközben egy bárdal elvágta balkezének mutató ujját. Beszállították a közkörházba.

— **Gondnokság.** A miskolci kir. törvényszék *Pap* Borbála mezőkövesdi lakost gondnokság alá helyezte.

— **Itt a farsang!** Karneval hercege, a híres házasságközvetítő csörgős sapkájával már jó ideje bevonult Miskolczra és most jávában folynak a táncmulatságok, és a bálók. Öregnek, ifjunak nincsen ma más gondolata, mint a tánc, a mulatság. Bálba, mulatságba készül ma mindenki. Igen ám, de a ki bálba, táncmulatságba akar menni, annak *finom és elegáns ruha* kell. Hol veszi ezt a mai éhínséges, pénzsűk világban? No de minden bajja van orvosság. Ott van *Szántó Mór!* Ő nála, az ő üzletében van az orvosság, a hol a *legfinomabb, legelegánsabb báli öltönyök hallatlan olcsó árban kaphatók.* Egyik szemfüles riporterünk tanuja volt annak a jelenetnek, a midőn Miskolcz legszebb leányai s leggazdagabb menyasszony jelöltei fogadalmat tettek Karneval hercege előtt, hogy a farsang alatt csak azzal a fiatal emberrel tánczoluak szivesen, csak annak a férfinak nyújtják kezüket a szent házas életre, a ki a táncmulatságok sima parkettjén a *Szántó Mór* üzletéből vásárolt elegáns öltönyben jelenik meg. Fel tehát Miskolcz ifjai, házasulandó férfiai, siesetek *Szántó Mór*hoz. Ma a szerencse, a boldogság csillaga csak a *Szántó Mór elegáns öltönyeire ragyog.*

Férfiaknak ingyen!!

olyan új találmányu orvosságot, mely az elveszített erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalos könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalok kihágások folytán nemibabokban, sziflisben, valamint elveszített férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható s mindazok, a kik a fiatalok kihágásokból származó nemibabokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősítés szükséges, csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institute-nak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki írhat érette bárholon magyarul, mire titoktartás mellett, postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 71 Elektrom Building, Fort Wayne, Ind. Amerika.

A levelek mindig bérmentesítendőek.

x **Remek báli ujdonságok selymek és kelmekben és batistokban,** azonkívül nagy selyem eladás maradékokban feltűnő olcsó árakban. **Barta Jenő** divatruházában Miskolcz.

x **Viola crème** szeplő, májfolt s az arc mindenféle tisztatlanságai ellen biztosan ható zsirtalan készítmény. Jóságát legjobban bizonyítja az, hogy 8 év óta forgalomban lévén, azóta számos értéktelen utánzata keletkezett. Egy tégely 50 kr. Hozzá való

Puritas szappan 1 drb 35 kr., 3 drb 1 frt.

Viola puder fehér, rózsa és crème színben egy kitűnően tapadó ártalmatlan hőlgyopor, a mely ma már a legelegánsabb hölgyek pipere asztalán foglal helyet. Egy doboz 60 kr.

Évek óta tapasztalom, hogy készítményeim a közönség másoknál is keresi. E helyen tudatom, hogy itt elősorolt közkedvelt

készítményeim helyben kizárólag csak nálam kaphatók.

Szabó Béla pipere-szappangyáros, gyógyszer- és illatszer-üzlete Miskolcson.

Mulatságok.

Farsangi naptár.

- Febr. 8: Az ipartestület táncvizsgálma a Koronán.
 8: A miskolci ált. munkás-önképző egyesület táncvizsgálma a Seperben.
 9: A miskolci mezőgazdák táncvizsgálma a Koronán.
 Márc. 1: A Polgári Dalosegylet táncszal egybekötött dalestélye a Koronán.

— **Máv. bál.** Pazar fényben csillogott szerdán este a Korona szálló emeleti díszterme. A fényt nem a villanyos lámpák lövelték, hanem az a sok, tüzes szem, a mely az örömtől, jókedvtől, kedélyességtől boldogan ragyogva, zsufolásig megtöltötte a termet. — Hosszu, nagyon hosszú referátát lehetne írni arról a mulatságról, a melyet a miskolci máv. altisztikör a vasuti árva alapítványa és saját könyvtára javára rendezett e hó 5-én a Korona-szállóban, ám ez fölösleges, mert ebben az egy szóban: *sikerült*, minden ki van fejezve. A zenét *Bogár Vincze* zenekara szolgáltatta. A jelenvolt hölgyek névsora a következő:

Jelen voltak *asszonyok*: Balázs Miksné, Balogh Bertalanné, Bende Andorné, özv. Brodman Józsefné, Buday Antalné, Czákó Béláné, Didics Mihályné, Dienes Lajosné, Földy Antalné, Galambosy Imréné, Glasner Gézané, Glück Gusztávné, Hekkelné, Heinemann Gusztávné, Hegyesi Vilmosné, Hradil Vinczéné, Kaiser Jánosné, Karcsey Valérné, Kaczvinszky Lajosné, özv. Kelemen Lászlóné, Kiss Antalné, özv. Kolin Andrásné, Kollmann Károlyné, Komáromy Gyuláné, Kornainé, Korányi Boldizsárné, Kruppa Jánosné, Kottner Jánosné, Kovács Andrásné, Lázár Sámuelné, özv. Molnár Lajosné, Petrik Józsefné, Radványi Györgyné, Révészné, Roma Györgyné, Ruzinkó Barnáné, Sipos Józsefné, Stankovits Miklósné, Szabó Lajosné, Szikla Jánosné, Szenczy Tamásné, Szotoczkykyné, Szotyori Nagy Zoltánné, Tormáné, Tárcazy Ferenczné, Tokay Lajosné, Thuróczy Istvánné, Várady Sándorné, Watti Károlyné, Zabrinzsky Gyuláné, Zitterbarth Alajosné.

Leányok: Anix Mariska, Balajthy Ilona, Borza Irén, Brodman Ilona, Buday Ilona, Czákó nővérek, Didics Gizella, Erdey Irén, Földy Ilonka, Galambosi Mariska, Geőcze nővérek, Góth Juliska, Heinemann Augusztá, Hradil nővérek, Kaiser nővérek, Kaczvinszky Jolán, Katz Szerén, Kelemen Juliska, Kerkes Emilia, Kiss Terus, Komár Jolán, Korányi Ilonka, Kositzky Gizella, Kottner Jolán, Kovács Anna, Kruppa Jolán, Lázár Ilona és Anna, Müllner Margit, Petrik Margit, Roma Etel, Szenczy Ilona, Sipos Erzs, Skrok nővérek, Szotoczky Mariska, Stankovits Danicza, Tepper Margit, Thuróczy Erzsike, Vatti Etel.

— **A ma esti bál.** A miskolci ipartestület ma este tartja szokásos táncmulatságát a Korona szálló nagytornyában. A rendezőség már hetek óta buzgón fáradozik az est sikere érdekében, s bizonyos, hogy az látogatottság, jókedv és kedélyesség tekintetében is, a téli mulatságok legsikerültebbje lesz.

— **Tréfás dalestély.** Koszorus dalárdának igen jó gondolata támadt. Azt gondolta ugyanis, hogy hétfőn, e hó 15-én este a Koronán tréfás és jelmezes dalestélyt rendez. Ilyen estét még nem látott a miskolci közönség. Hisszük tehát, hogy a ki mulatni, kacagni szeret s a tréfás Muzsa produktaiban gyönyörködni tud, az mind ott lesz azon az estélyen. Miket fognak ott előadni? Azt mind apróra tudni nem lehet, mert meg lehetnek is lesznek. Azonban már

a hirdetmény sokat elárul. Elmondja, hogy ott lesz az összes Magyarországon levő nemzetiségek díszbevonulása és nagy dalversenye. Miskolcson a Korona nagytermének eozétra külön épített Amphiteátrumában 1902. február hó 10-én hétfőn este 8 órakor a Vartyogi Dalverseny. Végül nagy díjkiosztás! Ezt megelőzi: A tekintetes ur. Ezt pedig megelőzi: A monológok monológja. De még ezt is megelőzi: A nagy dísz-quarett.

Ezt meg már épen hogy megelőzi: Rémjelenet a Kutyakaparó csárdában. Ezalatt be és kivonulások szörnyű nagy látványossággal. Belépődíj és karzatlíj 1 kor. Holmi ülőhelyek 1 kor. 50 fill. Még előbbre 2 kor. 50 fill. Jegyek előre válthatók: Löwy József fia és Ferenczi B. urak könyvkereskedésében, valamint Pfl eglér J. ur üvegkereskedésében. Felülfizetések vissza nem utasíthatnak. A tiszta haszon egy egy kiéhezett dalárda javára. Külön nem hívunk meg senkit, de a ki el nem jön, duplán fizet.

Színház, művészet.

Szoyer Ilonka Miskolcson.

(—f—) Csütörtökön este színről-szinre láttuk és hallottuk Szoyer Ilonkát, a rövid idő alatt országos hirre tett primadonnát.

Jövetelét jóval ezelőtt megelőzte híre s épen azért lázas érdeklődéssel vártuk s néztünk vendégszereplése elé. Igazolja ezt azon körülmény is, hogy daczára a felemelt helyáraknak, a jegyeket már napokkal előbb elkapkodták.

Első fellépte a „New York szépe“ben volt. A színház zsufolásig megtelt közönséggel s a művésznőt szünni nem akaró tapsal fogadták, de felhangzott a taps minden énekszám után s a felvonások végén is, ugyannyira, hogy 10—15-ször kellett a lámpák előtt megjelennie. — Minden felvonásban betétet is énekelt s a második felvonásban a stakattó polka betét eléneklése után az egész színház, mint egy ember tapsolt s valóságos tapsorkán támadt a nézőtér. A művésznő nem tudván ellen állni a közönség óhajának, megismételte a stakattót, a melynél szebbet még színpadunkon aligha énekeltek.

Megjelenése finom s egy kész, rutinizott művésznő benyomását kelti. Gyönyörű, szép, tisztán csengő hangja minden regiszterben üde és friss; könnyedén, minden megerőltetés nélkül énekel, a felső hangokat is biztosan fogja meg s a mi az énekesnőknél igazán ritkaságszámba megy, a szöveget éneklés közben is oly tisztán ejti ki, hogy minden szavát megérteni. Játéka elragadó, művészi.

Fedy Boriska Fifit játszotta és énekelte gyönyörűen. Kedves, bájos volt, mint mindig. A közönség őt is sokszor tapsolta s virágcsokrokkal lepte meg.

A szereplők közül megdicsérjük még *Virágh* Ferenczet, a ki Bronson Habakukot pompás humorrall alakította.

A többi szereplőkről, miután jót nem írhatunk, nem emlékezünk meg, de megjegyezzük, hogy az idényben ily rossz operette előadás még nem volt s hogy Kissie szerepét a színlapon feltüntetett Szelestey Elza (szerepbeteg) szerepét *Fekete* Irénke játszotta dicséretre méltóan.

— **Szoyer Ilonka** tegnap a „Bőregér“ben játszott ép oly nagy sikerrel, mint előzőleg, ma este pedig a „Gésák“ Mimozájában lép fel.

— **Pillangó kisasszony.** Szerdán este a „Pillangó kisasszony“ került színre. *Fedy* Boriska kitűnően játszott és igen szépen énekelt. — *Suzukit*, a szobalányt Jónás Margit helyett *Várady* Jolánka játszotta megbotránkoztatóan. A legnagyobb drámai jeleneteknél mosolygott, a mivel a hatást rontotta, úgy annyira, hogy a közönség javarésze előadás közben távozott a színházból. — A „Pillangó kisasszony“-t az „Almafa“ előzte meg.

— **Idegenek a színpadon.** A színügyi bizottság nagyon helyesen járt el akkor, midőn a színpadra való járást az idegeneknek betiltotta, s csak az újságíróknak, kiknek belépő-jegyet állítottak ki, engedte meg. Ám egy pár nap óta a színpad ismét tele van idegenekkel, kiknek épen semmi közük oda. Ezekkel szemben a rendező és ügyelő bizonyára úgy fog eljárni a jövőben, a mint eljárniok kell, nehogy az a felírás: „idegeneknek tilos a bemenet“ csak felírás maradjon.

— **A II es páholy.** Már egy alkalommal megemlítettük a 11-es páholy hangos társalgását, most újból szóvá tesszük, s *felhívjuk arra az ügyeletes rendőrtisztviselő figyelmét.* Reméljük, hogy a közönséget s előadást egyaránt zavaró társalgás végre meg fog szünni!

— **Szoyer Ilonka a Svihákokban.** A vendégművésznő engedve a közönség óhajának, meghosszabbította vendégszereplését, s vasárnap este a „Svihákok“ Mimi szerepében játszik.

Törvénykezés.

Esküdtszéki tárgyalás.

Szerdán gyújtogatással vádolt *Berecz* Erzsébet 12 éves mező csáthi leány állott az esküdtbíró előtt, melynek elnök *Ortvay* Miksa kuriai bíró volt.

Mint szavazóbírák *Hubay* Gyula és dr. *Görgey* Sándor kir. törvényszéki bírák szerepeltek. A vádat dr. *Szapár* József kir. alügyész, a védelmet dr. *Kovács* József ügyvéd képviselte.

Miután az esküdtszék a következő tagokból: *Steinitz* Ignác, dr. *Szabó* Gyula, *Petrik* Pál, *Weidlich* Pál, *Kollarich* Ferenc, *Huschka* Ferenc, *Fleischer* Ferenc, *Stimm* Lajos, *Imre* András, *Kiss* István, *Sidlauer* Ignác és dr. *Laurencz* Ferenc, — megalkult, vádlottat hallgatták ki. Majd a tanúk kiballgatása után dr. *Sassy* János és dr. *Dobos* József törvényszéki orvosok, orvosszakértők kijelentették, hogy a 12 éves *Berecz* Erzsébet vádlott, a cselekmény elkövetése idejében a bűnösség felismerésének képességével nem bírt.

A kérdések megszövegezése után, megtartattak a perbeszédet, s az esküdtek visszavonultak határozni.

Dr. *Szabó* Gyula főnökük, kihirdette az esküdtek verdictjét, s melyben vádlottat nem bűnösnek mondták ki. Ennek alapján a bíróság *felmentő ítéletet* hozott.

Csütörtökön az esküdtszéki tárgyaláson *Pócs* Endre kir. törvényszéki bíró elnökölt. Szavazóbírák voltak: Dr. *Végh* Imre és dr. *Zelenka* Lajos törvényszéki bírák.

Ekkor *Szabó* József felett mondtak ítéletet, azért, mert a múlt 1901 évi november 9-én *Pók* Sándortól 3 koronát tartalmazó pénzeszacskót ellopott.

Esküdtekül kisorsoltattak: *Erdey* Kálmán, *Sidlauer* Ignác, *Weidlich* Pál, *Kollarich* Ferenc, *Klein* Ede, *Fogel* Zsigmond, dr. *Laurencz* Ferenc, *Fleischer* Ferenc, *Kohn*

Ede, Kozma Elek, Forster Rezső és Stimm Lajos.

Vádolt kihallgatván, beismerte tettét. A tanúk többé-kevésbé megvilágítva adták elő az esetet.

A kérdések megállapítása után dr. *Minich* Jenő kir. alügyész súlyos büntetést, dr. *Kőszegi* Armand ügyvéd enyhe büntetést kért.

Az esküdtek vádlottat bűnszéknek mondták ki a lopás büntetében s ezért őt az esküdtszék a vizsgálati fogság betudásával, 3 havi fogságra ítélte.

Az ítélet jogerős.

Tegnap pénteken *Gál* Ferencz keletcsényi lakos állott az esküdtek előtt halált okozott súlyos testi sértés büntetével vádolva azért, mert 1901. évi november hó 1-én Hochheiser Manó felső-keletcsényi korcsmájában *Lőrincz* János nevű társát előzetes szováltás és annak kihívó magaviselete folytán kapával Szabó Mihály kétszer fején ütötte, ezt a kezéből kivett kapával, miután megelőzőleg a földre lökte, úgy ütötte föbe, hogy rögtön belehalt.

A tárgyaláson *Ortway* Miksa kuriai bíró elnököl, mint szabazóbírák *Hubay* Gyula és dr. *Görgey* Sándor kir. törvényszéki bírák szerepeltek. A vádhatóságot dr. *Minich* Jenő kir. alügyész képviselte, a vádlottat dr. *Kőszegi* Armand ügyvéd védte.

Az esküdtszék a következő tagokból alakult: Stimm Lajos, dr. Hajós Henrik, Sidlauer Ignác, Silbiger Ármán, Korach Miksa, dr. Vajda Márk, Kolarich Ferencz, Kozma Elek, Fleischer Ferencz, dr. Laurencz Ferencz, Erdely Kálmán és Márkus Soma.

Miután az esküdtszék megalakult, vádlottat hallgatták ki.

A bonczjegyzőkönyv felolvasásával a bizonyítási eljárás befejezést nyert, s megszerkesztették az esküdtek elé terjesztendő kérdéseket.

Ezután dr. *Minich* Jenő alügyész tartotta meg vád, dr. *Kőszegi* Armand pedig védbeszédét, mire az esküdtek visszavonultak határozni.

Kozma Elek volt az esküdtek főnöke, a ki kihirdette a verdiktet, a mely szerint vádlottat bűnszéknek mondták ki, s ennek alapján a bíróság *négy évi és hathavi börtönrre ítélte.*

A vonatok indulnak Miskolcra

Nap szaka	Óra	Percz	A vonat neve	Hová?
Éjjel	12	54	sz. v.	Budapestre
	2	15	sz. v.	Kassára
	2	37	gy. v.	Budapestre jun. 15-től
	2	47	sz. v.	Budapestre
	3	24	sz. v.	Ujhelybe s Debreczenbe
Délután	3	37	sz. v.	Bánrévére göm. p. u.
	3	45	sz. v.	Kassára
	6	29	v. v.	Tornára göm. p. u.
	6	53	sz. v.	Fülekre göm. p. u.
	9	38	gy. v.	Budapestre
Este	11	12	sz. v.	Fülekre
	11	05	gy. v.	Ujhelybe
	11	17	gy. v.	Kassára
	12	45	sz. v.	Budapestre
	1	04	sz. v.	Kassára
Délután	1	37	sz. v.	Ujhelybe
	2	12	v. v.	Tornára göm. p. u.
	3	11	sz. v.	Budapestre
	3	26	sz. v.	Fülekre
	3	31	sz. v.	Budapestre
Este	3	36	sz. v.	Debreczenbe
	6	02	gy. v.	Budapestre
	6	30	gy. v.	Ujhelybe
	6	37	gy. v.	Kassára
6	57	sz. v.	Fülekre	

A vonatok érkeznek Miskolcra

Nap szaka	Óra	Percz	A vonat nem	Honnan?
Délután	6	05	T.sz.v.	Budapestről
	6	12	v. v.	Forró-Énesről
	6	35	T.sz.v.	Szorencséről
	7	59	v. v.	Tornáról gömöri p. u.
	9	23	sz. v.	Bánrévére s Dobsináról
	9	25	gy. v.	Ujhelyről
Délután	9	31	gy. v.	Kassáról
	10	53	gy. v.	Budapestről
	12	37	sz. v.	Debreczenből
	12	52	sz. v.	Budapestről
	1	40	sz. v.	Fülekről göm. p. u.
	1	50	sz. v.	Budapestről
Éjjel	2	56	sz. v.	Ujhelyből
	3	16	sz. v.	Kassáról
	5	42	gy. v.	Kassáról
	5	50	sz. v.	Fülekről göm. p. u.
	5	52	gy. v.	Ujhelyből
	12	24	sz. v.	Kassáról
Éjjel	12	34	sz. v.	Ujhelyről
	1	26	sz. v.	Budapestről
	1	39	gy. v.	Budapestre jun. 15-től
	2	01	sz. v.	Kassáról
	2	56	sz. v.	Budapestről

Nyilt-tér.

Utazáskor felette alkalmas!
Rövid használat után nélkülözhetlen.
Egészségügyi hatóság által megvizsgálva!

(Bizonyítvány Bécs, 1887. jul. 3.)

Kalodont

Nélkülözhetetlen
Fogcréme

A fogak tisztításához a szájvizsek nem elegendők. A foghúson állandóan képződő ártalmas anyagok csak mechanikai tisztítás által egy üdítő és antiszeptikus hatással bíró „Kalodont” fogtisztítószerrel távolíthatók el, mely az összes művelt államokban a legkitünőbb szernek bizonyult.

Egy

bolthelyiség

bolti állványokkal, valamint

egy 3 szobás lakás

a polgári és kereskedelmi iskola átellenében, Kun József-u. 20. sz.

f. é. május 1-től kiadó.

Bővebbet a fenti ház udvarában lakó **Spronz** **Dávid** tulajdonosnál.

Kiadó lakás.

Egy 3 szoba, konyha, pincze s hozzártartozókból álló csinos udvari lakás (új épület)

folyó évi május hó 1-től kiadó.

Urak-utcza 19. szám.

— Értekezhetni ugyanott az udvarban balra. —

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosító társaság.

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító társasága.

Vagyon 1900. december 31-én

Biztosítási állomány 1900. decz. 31-én

1,687,840,168.45 frank

5,914,496,829.12 frank

Felvilágosítással szolgál

Magyarországi vezérigazgatóság: Budapest, IV., Károly-körút 26.

és a borsodmegyei főügynökség:

Edelstein Aladár

Miskolcz, Széchenyi-utcza.

Egy tisztességes r. kath. vallásu 40 éves urinő alkalmazást keres, mint

gazdasszony vagy házvezetőnő egy magános urnál. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Dr. VAJDA GÉZA

egyetemes orvostudor, **szemorvos.**

Rendel d. u. 2-4-ig. Kossuth-utcza 9. sz. alatt.

Szőlő-oltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

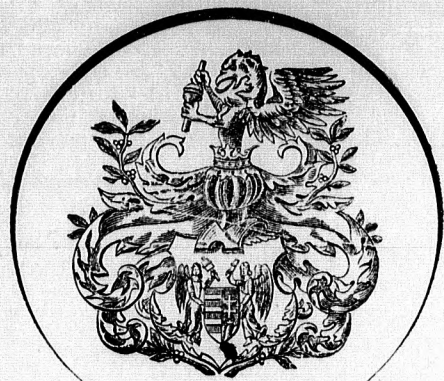
Élőkerítés

Gleditschia csemeték és magvak.

Uradmaknak, községeknek három évi **törlesztésre** is adatik. Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli melyből, oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. **Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékeltek.** Ezer csemete elég 200 méterre. **Ára 6 frt.**

Diócssemeték. Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt. Színes fénynyomatu **főárjegyzék ingyen és bérmentve** küldetnek minden rendelési kötelezettség nélkül. Az **árjegyzésen** kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát haszonra ne fordítanák, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekében áll, a kik **rendelni semmit nem akarnak**, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím: „**Ermellki első szőlő-oltvány telep**”, Nagy Gábor, Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid

SZELÉNYI és TÁRSA Miskolcz

Farsangi idényre

ajánljuk

a legdivatosabb anyagokkal

dúsan felszerelt

KÖNYVNYOMDANKAT

meghívók,

tánczrendek,

belépő-jegyek,

eljegyzési értesítések,

esküvői meghívók

elkészítésére.

Széchenyi-utca 34. szám.

Könyvnyomda ≈

≈ **Könyvkötészet**

Doboz-gyár ≈

Pontos kiszolgálás. ~ Elegáns kiállítás.

Könyv- és hirlap-kiadó vállalat.

A „SZABADSÁG” kiadó-hivatala.